EL GOS DE RAÇA

EL GOS DE RAÇA

LES PRINCIPALS RACES QUE PODEM TROBAR A LES NOSTRES LLARS

VICENÇ CANO

Il·lustracions **ICRA Art**

efadós®

EL GOS DE RAÇA

Primera edició: novembre del 2026

© dels textos: Vicenç Cano
© de les il·lustracions: ICRA Art
© de l'edició: Editorial Efadós

EDITORIAL EFADÓS
Carrer d'Edison, 3 - Nau A
Polígon industrial les Torrenteres
08754 El Papiol (Baix Llobregat)
Telèfon: 93 673 12 12
efados@efados.cat
www.efados.cat

Disseny:
Editorial Efadós

Coordinació editorial:
Isabel Grabulosa

Assessorament lingüístic:
M. Neus Doncel

ISBN 979-13-88489-05-1
DL B-19463-2026
Imprès a Catalunya

Tota forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, salvant l'excepció prevista per la llei. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra, dirigiu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics) - www.cedro.org

Índex

Introducció **6**
Abans de tenir un gos **8**
L'entorn ideal 8
Un gos a la família 11
Els gossos i els nens 12
L'elecció 13
Què ens convé? 13

Races gegants **14**
Terranova 16
Schnauzer gegant 20
Gran danès 24
Sant bernat 28

Races grans **32**
Pastor alemany 34
Bòxer 38
Brac de Weimar 42
Rottweiler 46
Setter irlandès 50
Dàlmata 54
Golden retriever 58
Retriever del Labrador 62
Llebrer espanyol 66
Llebrer afganès 70

Races mitjanes **74**
Border collie 76
Buldog anglès 80
Shar-pei 84
Gos d'atura català 88
Terrier de Staffordshire americà 92
Bull terrier 96
Chow-chow 100
Gos d'aigua espanyol 104
Whippet 108

Races petites **112**
Shiba inu 114
Beagle 118
Fox terrier de pèl dur 122
Cocker spaniel anglès 126
Buldog francès 130
Basenji 134

Races miniatura **138**
Pequinès 140
Schnauzer miniatura 144
Terrier de Jack Russell 148
Terrier blanc de West Highland 152
Teckel miniatura 156
Carlí 160
Pinscher miniatura 164
Crestat xinès 168
Cavalier King Charles spaniel 172
Petit llebrer italià 176

Races 'toy' **180**
Terrier de Yorkshire 182
Grifó de Bruselles 186
Pomerània 190
Bichon maltès 194
Chihuahua 198
Caniche toy 202

Sobre l'autor **206**

BIGANDT_PHOTOGRAPHY

Introducció

Hi ha races per a tota mena d'amants dels gossos

Sempre que escric sobre el meu tema preferit, els gossos, m'agrada pensar que els meus relats retindran el lector fins al final. Intento no deixar indiferent ningú i que els meus llibres serveixin d'aprenentatge i, alhora, que la gent es diverteixi amb la lectura. M'agrada aquest eslògan d'«aprendre llegint, llegir aprenent», i en això vull incidir. Perquè el món dels gossos, que cada dia em té més absort i ocupa gairebé tot el meu temps, se'm fa més atractiu quan els meus lectors aprofiten els meus coneixements.

Aquest és el meu gran objectiu, ja ho he explicat moltes vegades: el nostre país és al *top* tres dels països on més abandonaments es produeixen, i també és ben cert que molts d'aquests abandonaments es produeixen per una mala elecció del nou cadell. La compatibilitat entre el propietari i el futur nou membre de la família és la clau de l'èxit: perquè un humà sedentari i un gos actiu no lliguen de cap manera, tret que l'humà busqui, amb l'arribada del nou membre, una raó per fer un dràstic canvi de vida. O al revés, un humà actiu no pot tenir un gos que no sigui un «atleta».

Hi ha races per a tota mena de propietaris amants dels gossos. Les races neixen per la necessitat històrica de les funcions en l'evolució de l'ésser humà com a espècie. Als segles passats, els gossos eren treballadors, eren peces de l'engranatge de la vida del caçador, del pagès, del pastor o fins i tot del senyor feudal. En els temps actuals, la gran majoria han passat a ser animals de companyia amb una humanització de vegades desmesurada. Això no exclou que tots vulguem el millor per als nostres companys de quatre potes, cuidar-los i alimentar-los com es mereixen, però els extrems mai no són bons en cap sentit.

Aquest llibre pretén, en primer lloc, ser amè, interessant i divertit, però, en segon lloc, m'agradaria que fóssim sincers a l'hora d'escollir per trobar la raça que més pot encaixar amb nosaltres i que puguem viure una aventura vital, en forma de relat, que fins i tot pugui resultar útil si estem pensant a ampliar la nostra família. He volgut buscar races populars, perquè ens hi puguem sentir identificats amb facilitat.

Ens hem estalviat experiments quant a races, i al llibre podrem veure les més comunes i les seves necessitats o predisposicions genètiques. Moltes no tenen res en comú, com també passa amb els seus futurs pares humans. També vull puntualitzar que les opinions i reflexions que trobareu al llibre són les meves paraules, basades en els meus coneixements canins, que, com he esmentat en la presentació, he adquirit durant més de trenta anys com a criador, com a jutge de Morfologia i, els últims setze anys, com a assessor nutricional per a gossos i gats.

Aquestes opinions poden no coincidir amb les de molta gent, però sí que es basen en els coneixements adquirits durant la meva trajectòria i que avui dia continuo ampliant.

Només em queda desitjar-vos una bona lectura i esperar que us agradi.

Abans de tenir un gos

Molts cops hauríem ofert el nostre braç dret per tenir a l'abast un consell adequat per a algunes de les etapes de la vida del nostre pelut. Ens centrarem en algunes de les races més populars, en les diferents etapes de la seva vida i en les diferents situacions amb què ens podem trobar en qualsevol moment de la convivència amb ell: des del que ens ofereix un cadell, continuant amb la seva adquisició i el seu creixement, el que ens aporta a la vida, els que ens enriqueix i el que aprenem al seu costat, fins al moment dur i inevitable en què hem de preparar-nos, si és que podem, per acceptar la seva partença.

L'ENTORN IDEAL

El respecte i l'amor pels gossos i les mascotes en general certament poden portar a tenir una mascota més endavant si les primeres experiències han estat positives. Un infant que ha tingut un gos segurament en voldrà tenir un altre quan sigui gran i s'independitzi. Un cop hem decidit que es compleixen totes les condicions necessàries per tenir un gos a casa, aleshores sorgeixen tot un seguit d'interrogants sobre com iniciar la possible arribada del nou membre de la família.

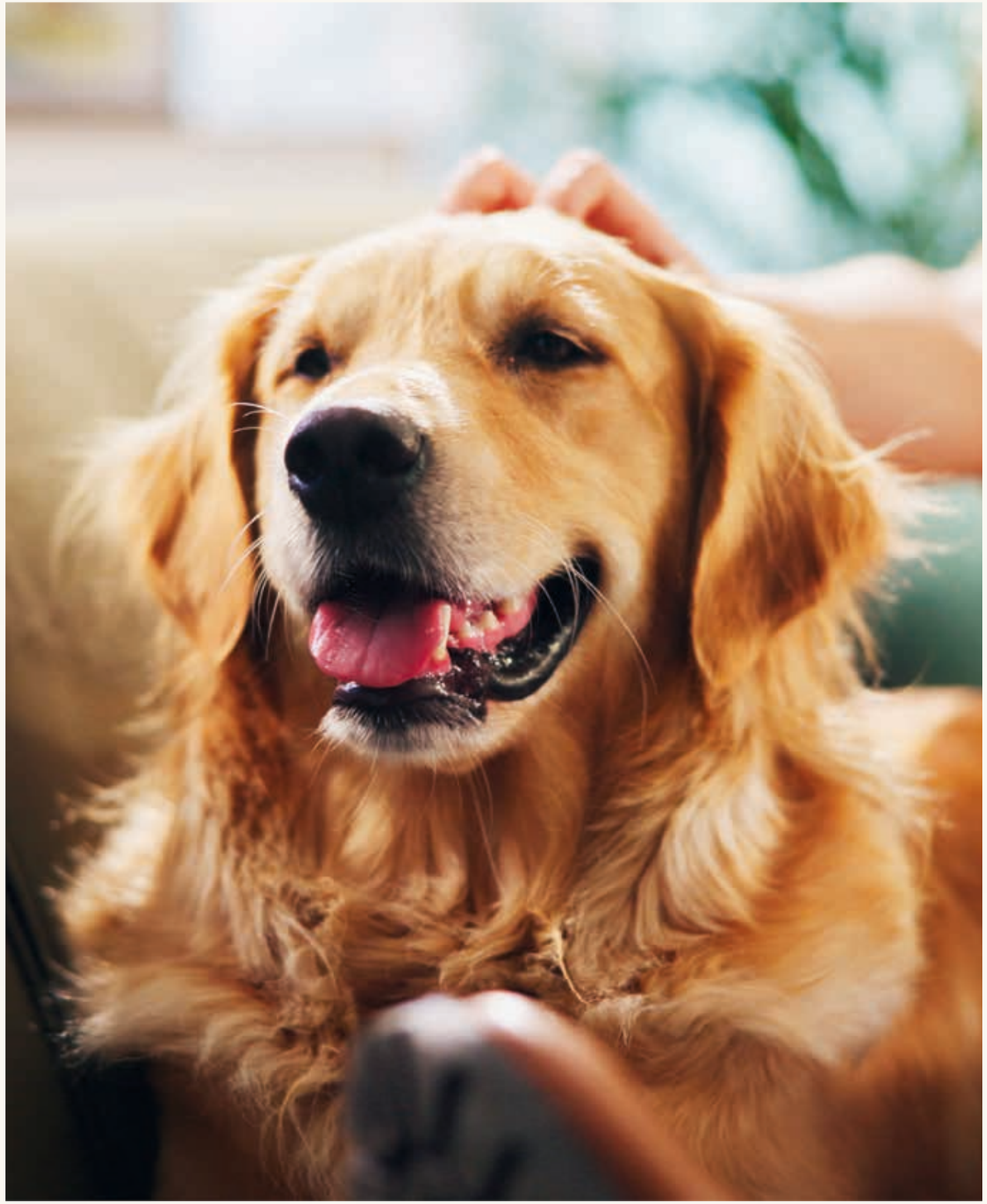
Un bon ambient és molt important per a la felicitat d'un gos.
Cal tenir en compte el tipus de casa i el lloc on s'ubica. Els pisos ofereixen menys espai que les cases individuals. De la mateixa manera, una casa de pagès és més adequada per albergar un gos que una casa ubicada a la ciutat.

Hi ha, sens dubte, moltes excepcions a aquesta regla. Alguns pisos al centre de la ciutat poden ser molt espaiosos i les cases rurals individuals, una mica estretes i mal equipades per acomodar un gos. Aquests són simplement punts que cal tenir en compte a l'hora de decidir-nos, juntament amb la mida del jardí i l'espai lliure per fer exercici.

Un jardí molt petit no és necessàriament un hàndicap si disposa de grans espais als voltants. Els espais públics propers són inútils, tret que el nou propietari surti a passejar d'una manera regular, i hem de tenir en compte també les possibles inclemències meteorològiques. Un gran jardí, en canvi, només ofereix beneficis si el propietari no és un meticulós jardiner que estima les plantes més que la seva família, ja que pot resultar un problema freqüent, amb baralles constants amb el seu gos.

Després d'haver considerat la ubicació i les proporcions de la casa i dels voltants, encara cal examinar certs punts en relació amb els membres de la família.

El tipus de propietari i el grau d'activitat diària són punts evidents i importants, i cal tenir-los molt en compte. També és important la presència de persones grans o malaltes a la família. Ningú vol posar en perill cap membre

JACOB WACKERHAUSEN

RICHVINTAGE

de la família que no es pugui protegir d'un gos conflictiu. De la mateixa manera, alguns gossos, siguin de la raça que siguin, no són adequats per a una llar amb nens petits, encara que també depèn de com es comportin els nens.

No heu d'oblidar que, mentre sigueu fora, el vostre gos només farà una cosa: dormir. Per tant, acumularà una gran quantitat d'energia, una vitalitat que haurà de gastar quan torneu de la feina. A més, una passejada de deu minuts, si ha dormit deu hores, no serà suficient per al gos. Bé, potser sí si us decanteu per un buldog anglès o un Chihuahua, però, si escolliu un gos actiu, com ara un border collie o una raça del tipus caçador, ho passareu força malament si sou poc actius o sedentaris. Estareu cansats després de treballar tot el dia, però el vostre gos necessitarà el vostre temps: ell, que només ha dormit mentre us esperava. El vostre gos no té un concepte del temps, però, sens dubte, necessitarà que us hi dediqueu. No oblideu mai que el millor regal que podem fer al nostre gos és el nostre temps.

UN GOS A LA FAMÍLIA

Intentar deixar clares les jerarquies a casa ens ajudarà en una millor adaptació quan introduïm un gos a la nostra família. Els gossos són animals molt socials; amb això volem dir que són feliços en grup. Un gos veu el seu propi grup social com un ramat, en què hi ha una jerarquia ben establerta. No és imprescindible que el ramat contingui únicament individus de la mateixa raça. Passa el mateix amb la seva família humana: tota la família constitueix el ramat i, com a tal, s'estableix una jerarquia.

El que és essencial perquè una llar visqui en pau i tranquil·litat és que el cap de família sigui considerat pel gos el líder del ramat i no permeti que es comporti com un nen entremaliat. Un gos que no té clar aquest concepte pot fer la vida insuportable a tothom i acabar essent un greu problema de convivència.

Això no vol dir que l'amo del gos hagi de ser dominant fins a un nivell agressiu i de crueltat innecessària com a mètode d'educació. La millor resposta ha de ser un comportament intel·ligent i subtil.

A més dels beneficis per a les malalties cardíaques o neurològiques, el gos pot ajudar a mantenir la salut en general d'una manera més directa, ja que encoratja el propietari a fer exercici regularment.

Menys obvi és el fet que els gossos, que requereixen atenció i menjar diaris, poden ser cuidats per amos grans que corren el risc d'oblidar-se'n i que han de fer esforços especials per al seu company caní. Poden ser una bona teràpia per a aquesta mena de persones dependents i de més edat que, quan veuen que han de tenir cura d'un ésser viu, entrenen la seva ment per fer-se'n responsable, cosa que els fa sentir útils i més vius. Els gossos són una cura per a la solitud, tant a casa com a fora.

Un gos sociable i gens agressiu fa el paper de «trencaglaç» en una situació en què seria difícil parlar amb algú.

La majoria de la gent creu que la simple companyia d'un gos ben educat els permet relacionar-se amb altres persones en llocs públics sense cap altre motiu que la presència del gos.

Els gossos són uns perfectes iniciadors de conversa amb estranys que altrament segurament no ens parlarien. El gos també permet finalitzar una conversa sense dificultat si cal. Els gossos donen confiança als seus amos i augmenten la seva independència i autoestima. Comparar el vostre gos amb el d'una persona que us trobeu de casualitat en un passeig sempre és instructiu.

ELS GOSSOS I ELS NENS

Quan el gos arriba a casa i ja tenim nens, com que és l'últim a arribar, ha de menjar l'últim i sempre després de la família.

En aquests casos, el vostre gos ha de ser un «omega»; amb tot, no hi ha dubte que és el «boc expiatori» de casa vostra.

Només ens volem referir al rang social que li heu d'atorgar dins de casa. El gos sol tenir un cert paper educatiu en una família en què hi ha nens petits.

És més fàcil parlar de funcions biològiques, com el creixement i el desenvolupament, la neteja i la reproducció, quan es poden observar en el gos de casa. Pot mostrar a l'infant que a un gos se'l pot renyar sense violència i continuar essent un ésser estimat com el nen, fins i tot si ha comès un gran error. També es pot demostrar al nen de casa que el fet que et renyin per alguna cosa específica no és una condemna, sinó una manera d'aprenentatge perquè aquests errors no es repeteixin. La pèrdua d'una mascota relativament jove pot ensenyar al nen com s'ha de comportar correctament en cas d'una defunció a la família. També observem que un fill únic té molt per aprendre d'un gos que comparteix els seus jocs i aventures.

Recentment s'ha demostrat que un nen que viu amb una mascota és més respectat pels seus companys d'escola i que al final segurament confia més en el gos que en qualsevol altre ésser que l'envolta.

L'ELECCIÓ

L'elecció del gos o de la raça pot ser un èxit o un autèntic fracàs. El primer que cal tenir en compte és si el podem cuidar i si ens podem permetre tenir-lo. En el sentit de «quin és el millor que s'adapta a les nostres condicions personals o familiars»?

—Triarem un gos mestís o de pura raça?
—De quina mida, tipus o raça serà?
—Molt actiu o poc?
—Pèl curt o llarg?
—Mascle o femella?
—Serà un cadell o és preferible un exemplar adult?

Per a totes aquestes preguntes que ens hem de fer, hi ha avantatges i desavantatges, però al final, per poder prendre la millor decisió, hem de conèixer les races per les quals ens hem interessat. Després de tot això, sou amos de tots els imperatius que heu après. La pregunta que pot esdevenir la més important és com seleccionar la raça que s'adapti millor al nou propietari i com trobar un gos que s'adapti perfectament bé a la casa on haurà de viure.

Tot i ser criador, tinc una mentalitat molt oberta sobre si cal triar un mestís o un gos de pura raça. El que cal és que siguem molt sincers amb nosaltres mateixos per a un bé comú, tant per al nostre futur company de vida com per a nosaltres mateixos.

QUÈ ENS CONVÉ?

Primer prioritzarem per mides. La mida va molt lligada a la nostra llar. Per norma, no hem de triar una raça de mida gran si vivim en un pis petit al centre d'una ciutat. Això ens ha d'alertar que l'elecció ha de ser d'acord amb allò que podem oferir al nostre futur company de quatre potes. Un altre tema que cal tenir en compte és la utilitat del gos: si volem un gos de guarda, o un gos de caça, o un gos apte per a excursions interminables o un simple company de sofà. La priorització de tots aquests factors, si som sincers amb nosaltres mateixos, serà la clau perquè la nostra elecció sigui la correcta.

Tot seguit, toca decidir l'opció que més s'adapti a nosaltres. Si triarem una raça gegant, si preferim un gos gros però no gegant, si ens encaixa millor una raça de mida mitjana, si l'elecció ideal és una raça de mida petita, si el més adequat per a nosaltres és una raça miniatura o si l'opció escollida és una raça *toy*, que podem portar a gairebé qualsevol lloc.

També cal decidir si volem adquirir un gos de raça o preferim adoptar un exemplar mestís d'un refugi o protectora.

RACES GEGANTS

Si, després d'haver-ho valorat, som valents i ens decantem per una raça gegant, hem de saber que les races gegants viuen menys anys en comparació de les més petites. No solament la mida serà un factor que cal tenir en compte, sinó també la salut, la cura i, sobretot, l'alimentació ja des de cadell. Aquí, un creixement òptim ens estalviarà moltes sorpreses desagradables en el futur. He volgut seleccionar quatre races populars i força diferents entre elles, cada una amb les seves virtuts i peculiaritats.

Terranova
Una de les races amb pèl semillarg de mida més gran.

Schnauzer gegant
Es tracta d'una raça en ple apogeu, a causa, segurament, de la seva agilitat i intel·ligència, i també perquè és una raça adequada per a gent amb al·lèrgies als pèls de gos.

Gran danès
Una raça d'una mida descomunal, però aquesta vegada de pèl curt. Ja us avisem que la seva mida fa que no siguin aptes per a tota mena de persones.

Santbernat
També és una raça molt popular de mida XXL i pot ser de pèl curt o de pèl llarg.

TERRANOVA

Inicialment, la raça es va originar a l'illa de Newfoundland o Terranova (Canadà). Descendeix dels gossos autòctons de la zona i del gran gos de color negre. L'illa es va colonitzar el 1610, però la raça, que s'intuïa que ja hi era des de l'any 1100, ja tenia en gran manera la seva pròpia morfologia.

Les seves característiques i la seva mida li permetien suportar temperatures molt baixes, i fins i tot les adversitats al mar, alhora que era capaç d'arrossegar càrregues pesades a terra. Poc després, es va utilitzar com a gos salvavides en les expedicions pesqueres.

Característiques bàsiques

Activitat	Manteniment
Fragilitat	Popularitat
Apte per a principiants	Apte en espais petits
Cost d'adquisició	Apte per a nens

Malalties i problemes comuns

- Cardiopaties
- Desordre metabòlic
- Glaucoma
- Cataractes
- Atròfia progressiva de la retina (PRA)
- Hipotiroïdisme
- Malaltia de Von Willebrand
- Cistinúria
- Displàsia de maluc
- Displàsia de colze
- Torsió gàstrica

Expectativa de vida: entre 8 i 10 anys

Aparença general

Cos massís, musculós i molt poderós. Malgrat la seva mida, té una gran coordinació de moviments.

Mantell: té una doble capa de pèl molt resistent a l'aigua. Presenta una primera capa externa moderadament llarga i de pèls llisos gens arrissats, en contrast amb la capa interna, que és suau i densa –més a l'hivern que a l'estiu–. La cua està sempre coberta de pèl dens i llarg. Tot i que el color tradicional del Terranova és negre, també en podem trobar exemplars de color castany o de color blanc i negre.

Dimensions: la mida a la creu és superior en els mascles, en què pot arribar a 71 centímetres; en les femelles, l'ideal seria uns 66 centímetres.

Pes: el pes dels mascles pot ser de 68 quilos i, en les femelles, de 54 quilos. Es valoren els exemplars més grans, sempre que la mida no provoqui un problema de salut o de funcionalitat en l'exemplar.

Pautes d'alimentació recomanades

Aliment de cadells: des del deslletament fins a 5 mesos.
Aliment júnior: des de 5 mesos fins a 24 mesos.
Aliment adult: a partir de 24 mesos.

Comportament

El Terranova reflecteix sempre bondat i dolçor, alhora que és serè i gentil, i molt fidel al seu amo.

BIGANDT_PHOTOGRAPHY

Terranova

Cap
- *Massís*

Depressió nasofrontal (stop)
- *És ben observable, però mai abrupta*

Ulls
- *Moderadament enfonsats i relativament petits*

Morro
- *Quadrat i moderadament curt*

Pit
- *Ample, profund i espaiós*

Orelles
- *Petites i rectangulars*

Pèl
- *Doble capa de pèl resistent a l'aigua*

Esquena
- *Ampla*

Gropa
- *Ampla amb una inclinació de 90°*

Cua
- *Lleu corba cap amunt*

Peus
- *Grossos, rodons i compactes*

Mida

El cadell

És juganer i hem d'intentar que no s'avorreixi mai. Si això passa, es pot tornar una mica destructiu. Hem de ser pacients amb ell i amb les ordres que li donem. Cal no oblidar que és un cadell.

Una menció especial quant a la seva alimentació: no l'hem de sobrealimentar i hem de subministrar-li un aliment de qualitat per a un creixement correcte.

